

Internasjonalt miljø i Tvedalen

Johannes Hanto

På larvikittblokken fra venstre: Astrid Haugen, Jon Sveinung Hanto, Hans Vidar Ellingsen og Anne Kari Skarstein. Stående foran fra venstre: Thomas Stubergh, Hans-Jørgen Berg, Jan Stubergh, Niels Abildgaard, Øivind Olstad, Frode Andersen og Ronald Werner (med ryggen til fotografen).

Da "stein(alder)flokken" delte seg før avreise fra Nevlunghavn viste det seg at 12 stk. ville til Tvedalen på mineraljakt. Inklusive turleder Frode Andersen var det 9 østlendinger, en dansknorsk, en nederlander og en bergenser. Først skulle vi "dra til" Svensken. Som antydnet i overskriften, mange nasjoner var representert.

"Svensken" skal ha fått sitt navn fordi det var et svensk firma som først drev dette larvikittbruddet. For øvrig kan vi her finne "svenskestein", den blå sodalitten sammen med den beslektede gule cancrinitten.

Larvikittbruddene i Tvedalen inneholder som kjent et stort mangfold av mineraler, i verdensmålestokk mange også til dels sjeldne. Noe av forklaringen på alle sjeldenhetene er at områdetets pegmatitter er

såkalt super-alkaliske. En mer useriøs forklaring på hvorfor mange av mineralene er så sjeldne er jo at de kan være vanskelige å finne, i og med at de ikke er synlige for det blotte øye. En snev av sannhet er det jo i en slik forklaring også. Tvedalen-området er altså meget interessant og selv de som har vært der mange ganger vil alltid finne noe av interesse ved nye besøk (bare spør Frode). Dette også med tanke på funn av

"synlige" mineraler.

Vel fremme i Svensken gikk vi først til stedet der det for ikke lenge siden var funnet svært gode feltspatkrystaller. Kun rester var tilbake, men noen biter fant vi da. Interessant var det å se hvordan den ytterste delen av krystallene var omdannet til albitt m/krystaller og helt ytterst hadde det dannet seg analcimkrystaller. Ellers ble det på det samme stedet bl.a. funnet natrolittkrystaller, whøleritt, cancrinitt, zirkon og aphofylittkrystaller.

Under forflytning opp til neste nivå i bruddet var det noen som tok med seg litt fiolett flusspat, bl.a. noen meget vakre små stuffer med flusspat sammen med blyglans. Neste hakkested kunne bl.a. by på "knitrende" fin thoritt, ægirin og pene stuffer med biotittvarianten lepidomelan.

Og så var det tid for å innta lunsjen vår. Da dukket også Hans-J og Ronald opp. De hadde en stund "gått sine egne veier" og "vært over alle hauger". Med entusiasme forkynte de at nå måtte vi bli med til et

sted hvor alle skulle få finne hambergitt. Vi pakket våre skrepper, vi gikk, vi hakket, men kun noen få fant. Til gjengjeld var hambergitten som ble funnet av meget bra kvalitet. Ellers ble det her bl.a. også funnet pen zirkon, chiavennitt og goethitt.

Andre økt besøkte vi Saga-bruddet. Turen hit ble belønnet med meget pen blyglans, sodalitt, natrolitt, diaspor, boehmitt, gibbsitt, cerussitt og wulfenitt. På nedturen fra bruddet ble det funnet astrophyllitt og grønn sodalitt. Sistnevnte mineral lyser mye bedre enn sin blå slektning i UV-lys. Ronald og yngstemann, Jon Sveinung, konsentrerte seg på slutten mest om å grave "villpoteter", sikkert noen spesielt mineralrike varianter av utgaven.

Litt irriterende for en som aldri hadde vært i Saga-bruddet før var det at "gamlingene" ga uttrykk for at "Saga er ikke lenger hva det en gang var". Vi "yngre" syntes i alle fall at vi hadde et godt utbytte både med tanke på antall mineraltyper og antall medbrakte kilo stein.

STENSLIPNING OCH GEOLOGI **på** **TÄRNA FOLKHÖGSKOLA – SALA**

Stenslipning	20/3-21/3, 28/6-2/7
Avancerad stenslipning	15/5-16/5, 2/8-6/8
Guldvaskning	15/5-16/5
Geologi i Bergslagen	5/7-9/7

För prospekt och information: Ring Tärna folkhögskola
Tlf. 0224-211 49 och Kursledare Peter Fels 0224-211 21